

Закарпаття вшанувало річницю Карпатської України та пам'ять її героїв

15 березня Закарпаття відзначило 87-му річницю проголошення Карпатської України – події, яка стала символом прагнення закарпатців до свободи та української державності. Традиційно цього дня основні пам'ятні заходи відбулися на Красному полі поблизу Хуста – місці героїчного бою січовиків у березні 1939 року.

У меморіальному парку зібралися представники влади, військовослужбовці, правоохоронці, духовенство, представники органів місцевого самоврядування, члени скаутської організації «Пласт» та громадськість, щоб вшанувати пам'ять молодих захисників, які стали на оборону рідної землі.

Саме тут, на Красному полі, у нерівному бою українські січовики виступили проти значно переважаючих сил ворога. Їхній подвиг назавжди увійшов в історію як приклад мужності та відданості ідеї незалежної України. Навіть через десятки років події березня 1939-го

нагадують: незалежність виборюють.

Красне поле стало символом незламності українського духу та своєрідним генетичним кодом спротиву. Ще тоді закарпатці довели всьому світові: Закарпаття – це Україна, а його жителі готові боротися за свободу до кінця.

Цього дня учасники заходу хвилиною мовчання вшанували пам'ять січовиків Карпатської України, а також усіх українських воїнів, які загинули у сучасній війні за незалежність нашої держави.

Пам'ятні заходи з нагоди річниці відбулися і в Ужгород. На Набережній Незалежності представники влади, військові, духовенство та громадськість поклали квіти до пам'ятника президенту Карпатської України – **Августину Волошину**. Цьогоріч також відзначили 152-гу річницю від дня народження видатного державного діяча.

Особливою урочистості заходу надав виступ Заслуженого академічного Закарпатського народного хору, який виконав Державний Гімн України,

«Молитву за Україну» та стрілецькі пісні.

Крім того, у храмі Святої Катерини відбулася спільна молитва за мир в Україні та за військових, які сьогодні боронять державу від російської агресії.

Подвиг героїв Карпатської України і сьогодні нагадує: боротьба за свободу триває, а пам'ять про тих, хто віддав життя за незалежність, залишається важливою частиною нашої історії.

Вічна пам'ять героям Карпатської України. Слава Україні!

Закарпатська ОВА

Звіт депутатів Хустської міської ради 2025

Стор. 2

Карпатська Україна: державна, яка прожила один день, яку ми досі не знаємо

Стор. 4

Фестиваль-конкурс до дня народження Тараса Шевченка

Стор. 5

Звіт депутатів Хустської міської ради 2025

В умовах повномасштабної війни органи місцевого самоврядування працюють у режимі підвищеної відповідальності, оперативності та обмежених ресурсів. Водночас особлива відповідальність у цих процесах покладається на депутатський корпус

У 2025 році пріоритетом діяльності Хустської міської ради залишалася підтримка Збройних Сил України та посилення обороноздатності держави, а також допомога родинам військовослужбовців. Паралельно забезпечувалася безперебійна робота ключових галузей життєдіяльності громади: освіти, охорони здоров'я, надання адміністративних послуг, житлово-комунального господарства, тощо.

ДЕПУТАТСЬКІ РІШЕННЯ:

Депутати міської ради працюють не лише під час сесій. Вони беруть активну участь у засіданнях постійних комісій, де попередньо розглядаються всі ключові питання.

Окрім цього, депутати постійно взаємодіють із громадою: проводять прийомні громадян, розглядають звернення та реагують на актуальні проблеми мешканців.

Зокрема, депутат ініціює проект рішення, який проходить погодження у структурних підрозділах міської ради та виноситься на розгляд профільних комісій. Засідання комісій мають відбуватися не пізніше ніж за 10 днів до сесії. Після цього проект рішення розглядається на сесії, підписується та впроваджується в дію.

ФІНАНСИ

Загальний обсяг доходів бюджету громади становить **633,0 млн грн**, що на **95,0 млн грн** більше порівняно з минулим роком.

ОСВІТА – головний пріоритет.

На галузь освіти передбачено **320 млн грн**, що на **41 млн грн** більше, ніж у попередньому році (**279 млн грн**). Освіта складає близько 50% бюджету громади (**320 млн із 633 млн**).

Основні акценти:

◆ Збільшили майже на 15% фінансування дошкільної освіти, у тому числі й заробітні плати: **118 млн грн** у 2025 році проти **136 млн грн** у 2026 році;

◆ Аналогічно з фінансуванням середньої освіти: **136 млн грн** у 2025 році порівняно з **148 млн грн** у 2026 році;

◆ Витрати на поточні видатки збільшили удвічі;

Соціальний захист

◆ додали до програми підтримки сімей зниклих безвісти на загальну суму **1,2 млн грн**;

◆ загальний обсяг фінансування програм соціального захисту збільшено на **(3,2 млн грн (+ 11%))**;

Інші галузі:

◆ Культура – фінансування збільшено на 10%;

◆ Поточний ремонт доріг – передбачено **8 млн грн** (у 2025 році – **7 млн грн**);

◆ **14 млн грн** – співфінансування грантового проекту з ремонту каналізаційних мереж та КНС (проект буде повністю завершений у 2026 році): вул. Карпатської України, Коцюбинського, Іван Смереки, Марка Вовчка, Тиводара Ле-

гоцького, Академіка Ерделі, Котляревського, Чехова, Чайковського, Івана Губалія, Небесної Сотні (частково біля буд. №122-124), Томаша Масарика;

Капітальні видатки

◆ **5 млн грн** – капітальний ремонт вулиці Томаша Масарика;

◆ Загальна потреба – **17 млн грн** для реалізації.

Ця вулиця знаходиться у історичному центрі міста, дорога веде до поліклініки, яка багато років перебувала у вкрай поганому стані.

◆ **3 млн грн** – Рокосівська школа; (необхідна сума для завершення проекту – **17 млн грн**).

Будівництво триває з 2020 року в межах програми «Велике будівництво».

Проект дозволить перевести навчання в одну зміну для великої кількості учнів.

3 млн грн – Ясла-садочок у с. Нанково; (загальна потреба – близько **8 млн грн**).

У минулому році сильний вітер зруйнував покрівлю, навчання було зупинене. Фінансування дозволить зберегти приміщення та відновити роботу закладу.

◆ **1,5 млн грн** – дитячий садок у с. Іза;

(кошти передбачені на коригування проекту відповідно до нових будівельних норм та початок будівництва. Це багаторічний недобуд, який понад 20 років є предметом дискусій. Іза – великий і важливий населений пункт громади, садок є одним із пріоритетних проектів).

◆ **1,5 млн грн** – вуличне освітлення в с. Олександрівка.

Вартість проекту включає нове будівництво лінії вуличного освітлення.

◆ **1,5 млн грн** – реконструкція щитків вуличного освітлення;

Загальна вартість – близько **3,5 млн грн**.

Це дасть змогу автоматизувати увімкнення/вимкнення освітлення по всій громаді. Багато щитків не оновлювалися понад 25 років. За прорахунками це допоможе

оптимізувати витрати на електроенергію та призведе до економії бюджетних коштів.

Також плануємо:

☑ завершити реконструкцію приміщення для Державної міграційної служби;

☑ розпочати реконструкцію Сервісного центру МВС.

Нам вдалося безпрецедентно збільшити власні надходження громади у порівнянні з 2024 роком (+ 150 млн) та почати фінансування декількох важливих проектів.

БЛАГОУСТРІЙ 2025

Комунальна техніка (лізинг)

Рішенням сесії надано дозвіл КП «Реклама-Хуст» на фінансовий лізинг.

Придбання 4 одиниць техніки:

- автогрейдер;
- екскаватор-навантажувач;
- прибирально-підмітальний автомобіль;
- вантажо-пасажирський автомобіль.

За результатами тендеру укладено договір з АТ «Укресімбанк».

Дохід КП у 2025 році – 994 740 грн, зокрема:

- сумісний підвіс – 96 000 грн;
- вивіз ТПВ – 161 840 грн;
- прибирання територій – 180 200 грн;
- відновлення доріг – 198 100 грн;
- прочистка зливової каналізації – 98 900 грн;
- інші послуги.

Матеріально-технічна база

- отримано спецтехніку «Liaz» (Чехія);
- придбано садовий подрібнювач, ручну дорожню фрезу, трамбувальну машину;
- передано трактор «Solis» з ліквідованого КП.

Робота управління ЖКГ у 2025 році

- ямковий ремонт – 1 769 м²;
- вирівнювання профілю вулиць – 7 800 м²;
- замінено 1 255 літрів і 251 світильник;
- очищено русла р. Млиновиця та струмка Кадуб;
- розпочато капремонт вул. Томаша Масарика;

• реалізовано каналізаційні проекти за кошти області та грантів;

• перенесено електромережі 0,4 кВ та 6 кВ.

ЦНАП

У 2024 році рішенням сесії Хустської міської ради проведено реорганізацію структури ЦНАП. Ліквідовано **37** штатних одиниць двох окремих відділів та утворено управління (Центр) надання адміністративних послуг чисельністю **25** штатних одиниць у складі:

- відділу паспортних та сервісних послуг;
- відділу державної реєстрації.

Реорганізація дозволила оптимізувати управлінську модель та досягти економії фонду оплати праці у розмірі **1,93 млн грн**.

Створено **5** віддалених робочих місць адміністраторів у населених пунктах громади (Іза, Сокирниця, Рокосово, Нижнє Селище, Липча), що забезпечило територіальну доступність адміністративних послуг.

У 2025 році впроваджено нові напрями: послуги у сфері транспорту, земельних відно-

слюкові рішення щодо реалізації державних та місцевих соціальних програм, підтримавши вразливі категорії громадян. Лише за перше півріччя мешканцям виплачено **90,7** млн грн державних соціальних допомог.

4934 внутрішньо переміщені особи перебувають на обліку в громаді, що майже відповідає рівню минулого року (**4970 осіб**), при цьому протягом 2025 року було зареєстровано **479 нових переселенців**.

Напрямок підтримки захисників, ветеранів та їхніх родин став пріоритетним у 2025 році, що відображено у суттєвому зростанні фінансування за місцевими програмами.

• **4,54 млн грн** склала загальна сума виплат за Програмою соціальної підтримки ветеранів війни та їхніх сімей:

• **2,5 млн грн** виплачено членам родин загиблих захисників.

• **1,37 млн грн** отримали **74 захисники**, серед яких учасники бойових дій та воїни, які дістали поранення під час захисту України.

• **335 тис. грн** спрямовано на щорічну матеріальну допомогу для **67 дітей** загиблих,

син, цифрові сервіси. **Загальна кількість наданих послуг у 2025 році – 30 059.**

Суттєве зростання у 2025 році пов'язане з включенням до статистики всіх послуг, у тому числі у сфері державної реєстрації.

У 2025 році в приміщенні ЦНАП здійснювали діяльність представники міжнародної організації «**НЕЕКА**» та місцевого центру безоплатної вторинної правової допомоги, що забезпечило додатковий рівень правового супроводу внутрішньо переміщених осіб та соціально вразливих категорій населення.

Таким чином реалізовано принцип «єдиного простору послуг».

Фінансові надходження до бюджету громади у 2025 році:

- Загальні надходження – 2 619 960 грн, зокрема:
- реєстрація речових прав – 507 000 грн;
- реєстрація ЮО та ФОП – 144 703 грн;
- паспортні послуги – 1 827 056 грн;
- послуги МВС – 32 275 грн;
- реєстрація місця проживання – 108 926 грн.

Зростання надходжень у 2025 році становило **833 675,8 грн (+46,7%)**, що зумовлено розширенням переліку платних послуг та збільшенням обсягів паспортного обслуговування.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Протягом 2025 року депутати міської ради ухвалили

померлих, зниклих безвісти та полонених військовослужбовців

• **270,00 тис. грн** – членам сім'ї загиблих (померлих) захисників України на обслуговування могили (27 членів сімей).

• **20,00 тис. грн** дітям загиблого захисника та зниклого безвісти на здобуття освіти у фахових передвищих закладах освіти на контрактній основі (в тому числі автошколи);

• **45,0 тис. грн** військовослужбовцям, які підписали перший контракт з ЗСУ;

У межах Програми підтримки соціально незахищених верств населення Хустської міської територіальної громади за 2024–2025 роки надано матеріальну допомогу **691 мешканцю громади**, зокрема:

• **1,2 млн грн** матеріальної допомоги отримали **325 осіб** згідно рішення виконавчого комітету та сесії Хустської міської ради;

• **219,00 тис. грн** цільових виплат, приурочені до важливих державних та міжнародних дат, за клопотаннями керівників громадських організацій (**219 осіб**).

• **735,00 тис. грн** допомоги на поховання виплачено **147 особам**.

Поза ветеранським напрямком, управлінням продовжувало забезпечувати виплати державної соціальної допомоги для найбільш вразливих категорій населення. За перше півріччя 2025 року:

(Продовження на 3 стор.)

ДЕПУТАТСЬКІ РІШЕННЯ:

Проведено **18** сесій Хустської міської ради

Ухвалено ключові рішення щодо:

- ◆ Фінансової підтримки військових
- ◆ Засідання постійних комісій
- ◆ Допомоги сім'ям полеглих героїв

Засідання постійних комісій:

Загалом проведено **70** засідань постійних комісій:

- ◆ комісії з питань бюджету та регламенту
- ◆ комісії з питань комунальної власності та земельних відносин
- ◆ комісії з питань інфраструктури

**(Закінчення.
Поч. на 2 стор.)**

- **28,4 млн грн** спрямовано на виплати особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.

- **11,6 млн грн** виплачено як одноразової допомоги при народженні дитини.

- **10 млн грн** нараховано для підтримки багатодітних сімей.

- **5,9 млн грн** склала загальна сума допомоги для малозабезпечених родин.

- **3,6 млн грн** виділено на дітей під опікою чи піклуванням.

- **2,6 млн грн** спрямовано на догляд за особами з психічними розладами.

- **1,6 млн грн** спрямовано на підтримку дитячих будинків сімейного типу.

- **697,1 тис. грн** виплачено як допомоги самотнім матерям.

- **336,9 тис. грн** склала допомога у зв'язку з вагітністю та пологами.

- **1,74,3 тис. грн** нараховано особам, які досягли пенсій-

ного віку, але не мають права на пенсію.

Протягом 2025 року управління активно працювало над юридичним закріпленням прав громадян на пільги та підтримку. Надано статус та видано відповідне посвідчення:

- особі з інвалідністю внаслідок війни – **28**;

- членам сім'ї загиблого (померлого), ветерана війни, захисників і захисниць України – **34 особам**;

- продовжено термін дії посвідчення особи з інвалідністю внаслідок війни та члена сім'ї загиблого захисника України – **14 особам**;

- батькам багатодітних сімей – **116 особам**;

- дітям з багатодітних сімей – **290 особам**;

- громадянам, які постійно проживають, навчаються або здійснюють трудову діяльність на території гірського населеного пункту – **186**;

Оздоровлення дітей залишається важливим напрямком, особливо для родин, які постраждали від війни. **40 дітей** пільгових категорій (сироти та діти загиблих) оздоровилися у таборі «Карпати», а ще **3 дітей** зниклих безвісти захисників пройшли реабілітацію у таборі в Греції. **19 дітей** з інвалідністю пройшли спеціалізовану реабілітацію за кошти державного та обласного бюджетів.

Значний обсяг роботи виконав Центр надання соціальних послуг:

- **558 мешканців** отримали послуги з догляду вдома або натуральну допомогу (продуктові набори).

- **36 осіб** перебували під цілодобовим наглядом у відділенні стаціонарного догляду.

- **229 сімей** отримали допомогу в Денному центрі соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства. З них **191 родина** була виявлена у співпраці з правоохоронцями.

- **4 особи** скористалися послугою тимчасового цілодобового проживання у «кризовій кімнаті».

У нових програмах на 2026–2028 роки громада суттєво розширила фінансову допомогу. Зокрема, у програмі для захисників передбачено щорічну грошову допомогу

не лише дітям, а й **сім'ям зниклих безвісти**. Також запроваджено **щорічні виплати для осіб з інвалідністю внаслідок війни** із градацією за першою, другою та третьою групами.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ

Депутати також підтримали рішення щодо впровадження програмного забезпечення для бухгалтерії та кадрового обліку. Раніше більшість облікових процесів виконувалися

вручну, що ускладнювало контроль і планування бюджетних витратів. Нове ПЗ дає змогу відстежувати фінансові потоки та забезпечує прозорість управління бюджетом міста.

Крім того, депутати підтримали впровадження системи електронного документообігу. Перехід у цифровий формат значно прискорив обмін інформацією між підрозділами та забезпечив ефективний контроль за виконанням доручень.

Війна в Ірані може повернутися проти України

Як новий фронт глобальної нестабільності стосується нашої держави

Після атаки США та Ізраїлю на Іран, світ ще стрімкіше увійшов у нову фазу геополітичної турбулентності. Військове протистояння навколо Ірану, яке ще кілька тижнів тому багато хто вважав короткою демонстрацією сили непереможної Америки, швидко перетворюється на затяжний конфлікт із серйозними наслідками для світової економіки та міжнародної безпеки.

ЧОМУ ЦЯ ВІЙНА НЕ Є «КОРОТКОЮ ПРОГУЛЯНКОЮ»

Звісно, що у Вашингтоні дехто традиційно сподівався на швидку операцію, яка примусить Тегеран до поступок. Але реальність Близького Сходу завжди складніша за будь-які військові плани. Іран – це не Венесуела без ядерного потенціалу і серйозної армії. І це – не ізольований режим без ресурсів. Це держава з великим військовим потенціалом, мережею союзників у регіоні та одним із найважливіших географічних важелів впливу на світову енергетику.

Тому сьогодні стає очевидним: ця війна не буде короткою. І вона вже починає змінювати глобальний баланс сил.

Якщо заглянути в історію, то будь-яка військова кампанія на Близькому Сході має одну особливість: вона майже ніколи не йде за планом. Пригадати б хоча б спробу знищити Ізраїль, яка для його ворогів за кілька тижнів повернулася втратою територій. Хоча всі думали, що Ізраїль захоплять за лічені дні. Власне, як і путін намагався захопити Київ...

ШОК НА ЕНЕРГЕТИЧНИХ РИНКАХ

Отже, Іран не став чекати тотального знищення, а одразу

відповів не лише ракетними та дронними атаками. Головний інструмент його тиску – енергетика. Через Ормузьку протоку проходить приблизно п'ята частина світових поставок нафти. Це вузьке морське горло, яке Іран може заблокувати або хоча б зробити небезпечним для судноплавства.

Уже сам факт загрози для цієї протоки викликав паніку на енергетичних ринках. Танкерні компанії почали змінювати маршрути, страхові премії різко зросли, а ринки миттєво відреагували стрибком цін.

Фактично Іран зробив те, що йому завжди радили військові аналітики: перетворив локальну війну на глобальну економічну проблему.

Отже, перший удар нової війни у світі відчули не армії, а біржі. Ціна на нафту стрімко перевищила психологічний бар'єр у сто доларів за барель. Для світової економіки це завжди тривожний сигнал. Дорожча нафта означає дорожчий транспорт, дорожчі продукти, дорожчу логістику.

Європа відчула ще один удар – зростання цін на газ. Близький Схід є одним із ключових постачальників LNG, і будь-яка нестабільність у регіоні миттєво впливає на європейські енергетичні ринки.

Світ починає входити у небезпечну фазу, яку економісти називають стагфляцією – коли інфляція зростає одночасно зі спадом економіки.

ЧОМУ РОСІЯ МОЖЕ ВИГРАТИ ВІД ЦІЄЙ ВІЙНИ

На цьому фоні вимальовується найбільш сумна для нас сторона цієї ситуації. І вона полягає в тому, що одним із перших бенефіціарів нової війни може стати Росія.

Зростання світових цін на нафту автоматично збільшує

доходи російського бюджету. Тепер Кремлю не потрібно робити нічого – достатньо просто продавати енергоресурси дорожче.

Парадокс цієї історії полягає в тому, що війна, яка формально не має до Росії прямого стосунку, може стати для неї фінансовим подарунком. Бо чим дорожча нафта – тим більше грошей отримує російська військова машина. І тим довше Кремль може фінансувати війну проти України, довше бомбити наші міста і вбивати наших цивільних та військових.

ЧИ ПОЧНЕ ЄВРОПА ПЕРЕГЛЯДАТИ СВОЮ ЕНЕРГЕТИЧНУ ПОЛІТИКУ?

Відомо, що Європейський Союз після 2022 року почав масштабну процедуру «розлучення» з російськими енергоносіями. Це була стратегічна і водночас політична відповідь на російську агресію. Хоча чимало країн ще минулого року продовжили платити РФ мільярди євро за енергоносії, паралельно волаючи про якісь там санкції...

Але нова енергетична криза ставить перед Європою складне питання. Коли ціни на енергію різко зростають, уряди починають відчувати тиск бізнесу та виборців. У такій ситуації з'являється спокуса повернутися до дешевших російських ресурсів.

Саме тому у Брюсселі дедалі частіше звучать дискусії про використання стратегічних запасів нафти, про перегляд енергетичних стратегій і навіть про можливі тимчасові компроміси. І якщо війна на Близькому Сході затягнеться, ці дискусії можуть перетворитися на реальну політику. А це вже безпосередньо зачіпає інтереси України.

ЯК ВІЙНА В ІРАНІ ЗАЧІПАЄ УКРАЇНУ?

Для України нова війна у світі – це подвійний виклик. З одного боку, зростає ризик того, що глобальна увага зміститься з російської агресії на новий конфлікт. Війна в Ірані може поглинути частину політичної уваги, дипломатичних ресурсів і навіть військових поставок Заходу.

З іншого боку, високі ціни на нафту прямо працюють на російський бюджет. Але є і зворотний бік. Іран – один із головних союзників Росії у війні проти України. Саме він постачає Кремлю ударні дрони та технології. Якщо Іран буде змушений витратити ресурси на власну війну, його можливості підтримувати Росію неминуче зменшаться. Таким чином конфлікт створює для України одночасно і ризики, і можливості.

А от зростання цін на нафту, яке тягне за собою ця війна, означає зростання цін у нашій логістиці, аграрному секторі і нові виклики у й так виснаженій українській економіці загалом.

ЗАМІСТЬ ВИСНОВКІВ

Уже нині зрозуміло, що легкої прогулянки Іраном у **Трампа** не вийде. Навіть, якщо там буде знищено увесь ядерний арсенал, змінити владу буде не просто. Тим більше, що після загибелі Алі Хаменеї Іран очолив його син Моджтаба. Тобто влада там фактично, знову опинилася у руках старого режиму. Сюди слід додати й удари Ірану у відповідь та залучення у конфлікт Китаю, який уже засудив напад на Іран і оголосив про надання йому фінансової допомоги. А це вже потенційне утворення величезного союзу агресорів: Росія-Китай-Іран, з яким будь-якому іншому союзу у світі воювати буде дуже складно...

Нам же у час, коли світ входить у епоху кількох одночасних криз потрібно постійно нагадувати союзникам, що війна Росії проти України – це не локальний конфлікт, а ключова битва за безпеку Європи.

Павло Білецький,
керівник Карпатського Інституту Євроатлантичних студій

Карпатська Україна: держава, яка прожила один день, яку ми досі не знаємо

Є речі, про які не вчать у школі. Не тому що вони нецікаві. А тому що вони надто незручні.

Карпатська Україна – одна з них.

15 березня 1939 року на мапі Європи з'явилася українська держава. Вона проіснувала менш як добу. Її армія билася зі словацькими і угорськими військами, маючи майже нічого – ні зброї, ні союзників, ні часу. Її президент встиг скласти присягу. Її герої встигли загинути.

А потім вона зникла. І ми майже забули, що вона була.

Чому? І що це говорить про нас сьогодні?

ЗАКАРПАТТЯ, ЯКОГО НЕ ІСНУВАЛО НА ЖОДНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КАРТІ

Щоб зрозуміти Карпатську Україну, треба спочатку зрозуміти, ким були закарпатці на початку ХХ століття. Відповідь проста і болісна: людьми без держави, які не були певні навіть власної назви.

Століттями ці землі належали Угорщині – як частина Австро-Угорської імперії. Місцево слов'янське населення називали по-різному: русини, угороруси, карпатороси, українці. Кожна назва несла за собою ціле політичне навантаження. Назватися русином означало одне, українцем – інше, карпаторосом – третє. За кожним словом стояло питання: до кого ти належиш? Кому підпорядковуєшся? Чию державу будувеш?

Це не була просто термінологічна дискусія. Це була боротьба за ідентичність у буквальному сенсі – боротьба за право існувати як окрема спільнота, а не як регіональний варіант когось іншого.

Після Першої світової війни Австро-Угорщина розпалася. Закарпаття опинилося перед вибором: приєднатися до Чехословаччини, Угорщини, Румунії – або спробувати чогось свого. Більшість проголосувала за автономію у складі Чехословаччини. Це був компроміс – не незалежність, але обіцянка самоврядування.

І тут починається головна іронія цієї історії.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА, ЯКА ДАЛА – І ЗАБРАЛА

Двадцять років закарпатці жили у складі Чехословаччини. І це були, мабуть, найбільш цивілізовані двадцять років в їхній сучасній історії. Прага інвестувала в регіон: будували школи, лікарні, дороги. Відкривалися українські гімназії. З'являлася інтелігенція, яка могла говорити про культуру, ідентичність, майбутнє.

Автономію, що, правда, давали повільно. Обіцяли – і відклали. Але в цілому Закарпаття розвивалося. Формувалося громадянське суспільство. Зростав клас освічених людей, які знали: ми – окремий народ, і ми маємо право на своє.

А потім прийшов Мюнхен. У вересні 1938 року Великобританія, Франція, Італія і Нацистська Німеччина підписали угоду, яка фактично розчленувала Чехословаччину. Судетську область передали Гітлеру. Чехословаччина – без

жодної консультації з нею самою – втрачала території і суверенітет.

І саме тоді Закарпаттю на решті дали те, чого воно чекало двадцять років. Автономію. У жовтні 1938-го автономний уряд Підкарпатської Русі – як тоді офіційно називалося Закарпаття – почав працювати. Прем'єром став **Андрій Бродій**, потім його замінив **Августин Волошин**.

Але це був подарунок у момент, коли вся будівля вже горіла.

ВОЛОШИН: СВЯЩЕНИК, ЯКИЙ СТАВ ПРЕЗИДЕНТОМ

Про **Августина Волошина** треба говорити окремо. Тому що він – один із найнедооціненіших українських політиків ХХ століття.

Греко-католицький священник, педагог, культурний діяч. Людина, яка все своє свідоме життя присвятила освіті і збереженню української

під протекторатом Третього Рейху.

Закарпаття опинилося саме.

У цей момент **Волошин** зробив те, що, мабуть, здавалося і йому самому приреченим кроком. Але іншого не було. 15 березня 1939 року Сойм – парламент Карпатської України – зібрався у Хусті і проголосив незалежність. **Волошина** обрали президентом.

Держава проіснувала кілька годин.

Угорські війська вже йшли через кордон. Ще 14-го вночі Угорщина отримала від Гітлера мовчазний дозвіл окупувати Закарпаття. Карпатська Січ – кілька тисяч погано озброєних добровольців – намагалася чинити опір. Бої тривали кілька днів. Молоді хлопці гинули на Красному полі під Хустом, на перевалах, у горах.

Це було не символічним опором. Це була справжня війна – нерівна, безнадійна, але справжня.

но менше. Бій тривав кілька годин. Загинули десятки молодих чоловіків – переважно студенти, вчителі, робітники. Люди, які ще кілька місяців тому не думали, що стануть солдатами.

Серед них було чимало добровольців із Галичини та Наддніпрянщини – українці, які спеціально приїхали захищати Карпатську Україну. Для них це була не просто регіональна справа. Це була українська справа. Вони розуміли: якщо тут встоять – це буде сигнал для всієї України. Якщо не встоять – теж.

Не встояли. Але не тому, що злякалися.

Командував обороною полковник **Михайло Колодзінський** – досвідчений військовий, ветеран УНР і підпільної боротьби. Він загинув у бою 16 березня. Разом із ним – сотні його бійців. Точна кількість загиблих досі достеменно невідома: угорська окупаційна влада не вела українських списків, а радянська пізніше

но почав підтримувати ідею автономної Карпатської України. Нацистська пропаганда говорила про «визволення» закарпатських українців. У Хусті з'явилися німецькі «консультанти». Здавалося, Рейх готовий підтримати нову українську державу.

Але це була гра. **Гітлер** використовував Карпатську Україну як інструмент тиску – передусім на Польщу і на СРСР. Сама ідея «Великої України» під німецькою опікою мала залякати Варшаву і Москву, змусити їх нервувати і поступатися. Реальної незалежності для українців Берлін ніколи не планував.

Коли у березні 1939-го **Гітлер** вирішив остаточно ліквідувати Чехословаччину, Карпатська Україна стала непотрібною фігурою на шахівниці. Її просто віддали Угорщині – як плату за лояльність і як жест доброї волі перед майбутніми домовленостями.

Берлін навіть не попередив Волошина. Він дізнався про рішення фактично одночасно з початком угорського вторгнення.

УГОРЩИНА І РЕВАНШ ЗА ТРІАНОН

Для Будапешта Закарпаття було не абстрактною політичною фігурою, а землею, яку вважали своєю. Після Першої світової Угорщина за Тріанонським договором 1920 року втратила дві третини своєї довоєнної території – включно із Закарпаттям. Це була національна травма, яка визначала угорську політику наступних двадцяти років.

Регент **Міклош Горті** чекав на можливість повернути «втрачені землі». Гітлер цю можливість надав. Угорські війська перейшли кордон 15 березня – добре підготовлені, з чіткими наказами, без зайвих сантиментів.

Окупація супроводжувалася жорстокими репресіями. Учасників Карпатської Січі розстрілювали або кидали до в'язниць. Українські школи закривалися. Мова знову ставала небажаною. Угорщина повертала собі ці землі – і намагалася повернути їх такими, якими вони були до 1918-го.

ПОЛЬЩА: СУСІД, ЯКИЙ НЕ ДОПОМІГ

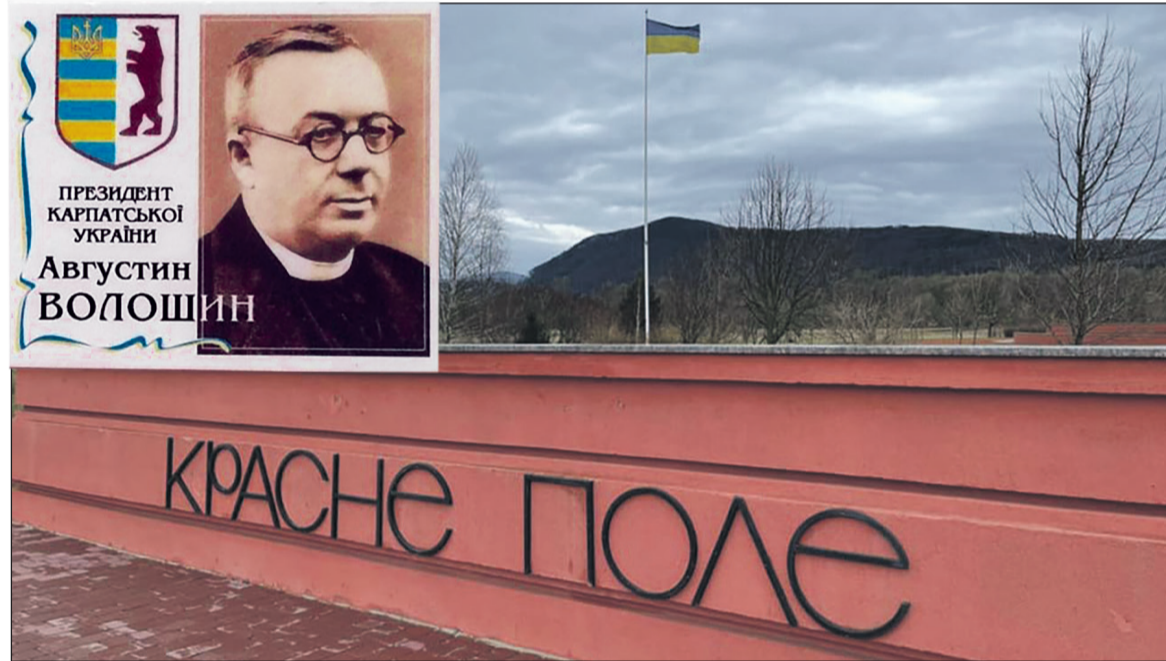
Варшава спостерігала за Карпатською Україною з нескритою ворожістю. Причина проста: польська політика боялася «українського П'ємонту» – держави, яка могла б стати центром тяжіння для українців на польській землі, насамперед у Галичині та на Волині.

Польща не лише не підтримала Карпатську Україну – вона активно їй шкодила. Варшава блокувала постачання зброї, перешкоджала добровольцям з Галичини переходити кордон, вела дипломатичні переговори про розділ Закарпаття між Польщею та Угорщиною. Польща заплатила за цю близькість дорогою ціною – вже у вересні 1939-го.

ЛОНДОН І ПАРИЖ: ВТОМА ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Великобританія і Франція після Мюнхена були морально виснажені. Вони щойно принесли Судети в жертву заради «миру в наш час» – і тепер намагалися переоканати себе, що це спрацювало. Стежити за долею маленької автономії десь у Карпатах їм не хотілося і не було сил.

Лондон і Париж фактично самоусунулися. Жодних протестів. Жодних заяв. Жодної

ідентичності на Закарпатті. Він писав підручники, організував школи, видавав газети – у часи, коли це було справою не кар'єри, а переконання.

Коли в жовтні 1938-го його призначили прем'єром автономного уряду, він отримав майже нездійсненне завдання: побудувати державні інституції в умовах, коли навколо все розпадається. Без грошей. Без армії. З угорськими і польськими претензіями на ці землі. З нацистською Німеччиною, яка грала своїми фігурами на цій шахівниці.

Волошин зробив те, що міг. Він оголосив офіційною мовою українську – це був символічний, але важливий акт. Він організував Карпатську Січ – збройне формування, яке мало захищати автономію. Він намагався вести дипломатію, шукати союзників, утримати хоч якийсь суверенітет.

І він програв. Але не тому, що був слабким політиком. А тому, що великі держави вже все вирішили без нього.

НІЧ ПЕРЕД КІНЦЕМ

14 березня 1939 року гітлерівські війська увійшли в Прагу. Чехословаччина перестала існувати. Словаччина проголосила незалежність –

Волошин встиг евакуюватися. Він проживе ще шість років – в еміграції, у Празі, викладаючи в університеті. У 1945-му його заарештує радянська НКВС. Він помре в московській тюрмі того ж року.

ЧЕРВОНА КРОВ НА КРАСНОМУ ПОЛІ

Бої за Карпатську Україну тривали з 14 по 18 березня 1939 року. П'ять днів. Для держави, якої офіційно вже майже не існувало – це був надзвичайно довгий опір.

Головні бої зосередилися навколо Хуста – тимчасової столиці – та гірських перевалів, через які йшли угорські колони. Карпатська Січ не мала ні танків, ні артилерії, ні авіації. Зброї бракувало катастрофічно – частина бійців йшла в бій з мисливськими рушницями, дехто – майже з великими руками. Угорська армія була регулярною, добре озброєною, підтриманою технікою.

І все одно – билися. Найтрагічніший епізод стався під Хустом, на місцевості яку називають Красним полем. 15 березня, у той самий день коли в місті проголосували незалежність, угорські підрозділи атакували позиції Січі. Захисників було знач-

не мала інтересу їх відновлювати.

Ті, хто вижив, розійшлися різними шляхами. Частина потрапила в угорський полон. Частина перейшла через гори до Румунії. Частина повернулася до мирного життя – з травмою, яку нікому не можна було розповісти, бо переможців тут не було.

І ось що дивно: ці люди майже не залишили слідів в офіційній пам'яті. Їхні імена не викарбувані на монументах. Їхніх історій немає в підручниках. Вони билися за державу, якої не стало – і тому їх зробили невидимими.

Але земля пам'ятає. І ми – маємо.

Велика гра: хто і навіщо принесли Карпатську Україну в жертву

Щоб зрозуміти що сталося у березні 1939-го, треба відступити на крок і побачити ширшу картину. Карпатська Україна не просто «не вижила» – її свідомо здали. І зробили це кілька великих гравців одночасно, кожен із власних міркувань.

ГІТЛЕР І КАРПАТСЬКА ПРИМАНКА

Восени 1938-го, одразу після Мюнхена, Берлін несподіва-

спроби захистити принцип самовизначення народів, про який так багато говорили після Першої світової. Це мовчання – теж урок. І теж паралель.

МОСКВА: МОВЧАЩИЙ СПОСТЕРІГАЧ

СРСР стежив за подіями уважно і з тривогою. Ідея незалежної Карпатської України – навіть малесенької,

папірцем. Великі держави знову торгуються чужими територіями.

Не нагадує нічого?

У 1938–1939 роках великі демократії Європи – Великобританія і Франція – у Мюнхені принесли Чехословаччину в жертву заради «миру». Їм здавалося, що це зупинить Гітлера. Вони помилилися катастрофічно. А маленькі народи, які опинилися в зоні чужих інтересів,

мову, культуру – у формування свідомості.

І саме це зробило його здатним на те, що він зробив у березні 1939-го.

Тому що держава будується не лише в момент проголошення незалежності. Вона будується роками до того – в школах, у газетах, у підручниках, у свідомості людей, які розуміють хто вони і чого хочуть.

Волошин десятиліттями

навіть приреченої – була для Сталіна небезпечною. Вона підживлювала українські національні настрої, які він якраз намагався придушити після Голодомору і масових репресій.

Москва не втручалася безпосередньо – не мала спільного кордону. Але радянська дипломатія не зробила нічого, щоб захистити Карпатську Україну. А після 1945-го, коли Закарпаття увійшло до складу УРСР, зробила все, щоб пам'ять про неї зникла.

ЧОМУ МИ ЦЬОГО НЕ ЗНАЄМО

І ось тут починається найважливіше питання.

Карпатська Україна – це не якийсь маргінальний епізод. Це перша в ХХ столітті спроба проголосити українську державу на цих землях. Це люди, які загинули за ідею, що закарпатці – українці, і що вони мають право на свою державу. Це момент, який мав би бути в кожному підручнику, у кожному курсі новітньої української історії.

Але його там майже немає. Перша причина – радянська. СРСР не міг дозволити собі героїзувати будь-яку форму українського державотворення, яка не вписувалася в офіційний наратив. Особливо – державу, що виникла за часів Другої світової, у складному переплетінні нацистської і угорської політики. Простіше було замовчати.

Друга причина – складність. Карпатська Україна – це незручна, багатозарова історія. Вона не вкладається в прості схеми. Тут є і трагедія, і героїзм, і великополітичні маніпуляції, і питання без відповіді. Шкільна програма любить чіткі наративи. Це – не той випадок.

Третя причина – регіональна. Закарпаття і досі залишається на периферії загальноукраїнської уваги. Його сприймають як щось особливе, відокремлене, майже екзотичне. А тому й його історія – теж немовби окрема, не наша.

Але це – глибока помилка.

ПАРАЛЕЛІ, ВІД ЯКИХ СТАЄ НІЯКОВО

2014 рік. Росія анексує Крим. Світ дивиться і не втручається. Будапештський меморандум виявляється

заплатили за цю помилку власними державами і людськими життями.

Закарпаття 1939-го і Україна 2014-го – це не одне й те саме. Але логіка одна: коли великі гравці вирішують свої питання, маленькі держави стають розмінною монетою. І єдине, що змінює цю логіку – власна сила, власна армія, власна здатність захистити себе.

Карпатська Січ билася. Без шансів, але билася. І це – не дрібна деталь. Це принципово важлива річ. Тому що саме ця готовність боротися – навіть без перемоги – є тим, що залишається в пам'яті народу. Що формує характер.

ЩО ОЗНАЧАЄ «ДЕРЖАВА, ЯКА ПРОЖИЛА ОДИН ДЕНЬ»

Є спокуса дивитися на Карпатську Україну як на трагедію невдахи. Спробували – не вийшло. Була б сильнішою – вижила б.

Але це неправильний погляд.

Держава, яка проголошує незалежність в момент коли знає, що її окупує через години – це не слабкість. Це твердження: ми існуємо. Ми – народ. Наше право на самовизначення реальне, навіть якщо зараз нас зупиняють силою.

Це мова символів. І символи мають довге життя.

УНР проіснувала кілька років – її теж ліквідували. Але ідея української держави не зникла. Вона чекала. Десятиліттями. І в 1991-му вийшла на поверхню – не з нічого, а з тривалої пам'яті про те, що така держава вже була. Що вона можлива.

Карпатська Україна – частина цієї пам'яті. Вона каже: навіть тут, у горах, навіть у найгіршому моменті, навіть на один день – була українська держава. Люди за неї гинули. Значить, вона мала сенс.

АВГУСТИН ВОЛОШИН І МИ

Волошин помер у радянській тюрмі. Його реабілітували лише у 2002-му. Герой України – посмертно.

Але ось що важливо: **Волошин** не був військовим генієм чи харизматичним революціонером. Він був педагогом. Людиною, яка все своє життя вклала в освіту,

будував цю свідомість на Закарпатті. І коли прийшов момент – була людина, яка могла сказати: ми – Карпатська Україна. Була Карпатська Січ. Були хлопці, готові битися.

Без тієї попередньої роботи – не було б нічого.

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО СЬОГОДНІ

Ми живемо в часи, коли питання про те, хто такі українці і чого вони хочуть, знову стоїть з усією гостротою. І знову – у контексті великої міжнародної гри, у якій наша країна намагається утримати суверенітет.

Карпатська Україна нагадує кілька речей.

По-перше: ідентичність не виникає сама по собі. Її формують роками – через освіту, культуру, мову, пам'ять. Волошин розумів це краще за багатьох. Тому й почав з підручників, а не з гармат.

По-друге: великі держави не рятують маленьких. Ні Лондон, ні Париж, ні Берлін не прийшли на допомогу Карпатській Україні. Так само як у 1994-му гарантії Будапештського меморандуму виявилися порожніми. Розраховувати можна лише на себе – і на тих, кого зумів переконати власною силою і власною позицією.

По-третє: поразка – не кінець. Карпатська Україна програла. Але вона не зникла з пам'яті. І сьогодні, коли ми говоримо про неї – вона знову жива. Пам'ять – це теж форма існування.

ЗАМІСТЬ ВИСНОВКУ

15 березня 1939 року у Хусті зібралися люди, які знали: за кілька годин їх окупує. Але вони все одно проголосили незалежність. Поставили підписи. Обрали президента. Склали присягу.

Навіщо?

Може, тому що деякі речі потрібно сказати вголос – навіть якщо ніхто не чує. Навіть якщо це нічого не змінює прямо зараз. Тому що слова, вимовлені вголос, стають частиною реальності. Стають пам'яттю. Стають підставою для майбутнього.

Карпатська Україна тривала один день.

Але цей день – наш.
І нам давно вже час про нього знати.

Тетяна ЛОВСКА

Фестиваль-конкурс до дня народження Тараса Шевченка

У Керецьківській громаді відбувся фестиваль-конкурс, присвячений 212-й річниці від дня народження **Тараса Григоровича Шевченка** у номінації «Декламування» в 6 вікових категоріях.

Вихованці закладів дошкільної освіти, здобувачі освіти закладів загальної середньої освіти громади продемонстрували свої творчі здібності, старанність та щире любов до українського слова. Маленькі декламатори зворушливо читали поезію Кобзаря, змагалися у вправності та артистизмі, даруючи глядачам багато теплих і щирих емоцій.

На жаль, у багатьох виступах звучали болючі теми – ди-

тинство під час війни, втрати, біль і надія. Кожна поезія була щирою, проникливою та торкала серця.

Усі учасники отримали солідні подарунки, грамоти та гарний настрій, а найголовніше – незабутні враження від своєї першої творчої сцени.

Такі конкурси мають надзвичайно важливе значення, адже вони допомагають змалку прищеплювати дітям любов до української мови, культури та творчості **Тараса Шевченка**, розвивають впевненість у собі, артистизм і бажання пізнавати духовну спадщину нашого народу.

Саме через такі події формується нове покоління українців, яке шанує свою історію, мову та культуру.

Керецьківська громада

Вже скоро Колочава вкриється фіолетовим цвітом: розпочинається сезон цвітіння крокусів

Уже в середині березня мальовниче село Колочава, яке у 2025 році визнано одним з найкращих туристичних сіл світу за версією ООН Туризм, зустрічає весну розкішним цвітінням крокусів. Схили гір та поля навколо села перетворюються на справжній фіолетовий килим, а Долина крокусів стає однією з найяскравіших природних локацій Закарпаття.

Щороку це природне диво приваблює до Колочави туристів з різних куточків України та з-за кордону. Відвідувачі мають унікальну можливість насолодитися красою карпатської природи, зробити неймовірні світлини

та відчутти справжній подих весни.

Весняний період – чудова нагода поєднати милування крокусами з відвідуванням унікальних музеїв Колочави, прогулянками гірськими маршрутами та знайомством із місцевими традиціями й кухнею.

Запрошуємо туристів та всіх поціновувачів краси завітати до Колочави у період цвітіння крокусів і на власні очі побачити, як Карпати прокидаються після зими.

Колочава чекає на гостей – весна тут починається з крокусів.

Марія ШЕТЕЛЯ
начальник відділу туризму та комунікацій Колочавської сільської ради

ТИПОВИЙ ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ДОГОВІР

про надання послуги з управління побутовими відходами м.Виноградів «...» 202_ р.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АВЕ ВІНОГРАДОВО», в особі Директора Сидоренко Галини Яношівни, яка діє на підставі Статуту, (далі – Виконавець), з однієї сторони, та індивідуальний споживач (далі – споживач), з іншої сторони, діючи добровільно, розуміючи значення та правові наслідки своїх дій, та керуючись Цивільним кодексом України (надалі – «ЦК України»), Законом України «Про житлово-комунальні послуги» (надалі – «ЗУ про ЖКП»), Законом України «Про управління відходами», Постановою Кабінету Міністрів України №835 від 08.08.2023 року, а також іншими нормативно-правовими актами органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами, уклали індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами.

Загальні положення

1. Цей договір є публічним договором приєднання про надання послуги з управління побутовими відходами (далі – послуга), який укладається сторонами відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» з урахуванням статей 633, 634, 641 і 642 Цивільного кодексу України шляхом приєднання споживача до умов цього договору в цілому.

2. Фактом приєднання споживача до умов договору є прийняття пропозиції укласти договір (акцепт), винячення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема надання виконавцю підписаної заяви про укладення договору (додаток до договору), сплата рахунка за надану послугу, придбання пластикового пакета у випадку застосування безконтейнерної системи збирання побутових відходів, факт споживання послуги.

Предмет договору

3. Виконавець надає послугу відповідної якості згідно з графіком, а споживач своєчасно оплачує її за встановленими тарифами за видами побутових відходів у строки і на умовах, передбачених цим договором, на підставі рішення Виконавчого комітету Хустської міської ради №197 від 05.03.2021 року та відповідно до правил благоустрою Хустської міської територіальної громади затверджених рішеннями сесії Хустської міської ради №1414 від 16.06.2023р., з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту, регіонального та місцевого планів управління відходами, затвердженого розпорядженням голови Закарпатської обласної державної адміністрації №424 від 23.06.2025р., які розміщені на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування та/або на вебсайті виконавця за посиланням: <https://oda.carpathia.gov.ua/>, <https://ave.ua/>, <https://khust-miskrada.gov.ua/>.

Надання послуги за видами побутових відходів

4. Виконавець надає споживачеві послуги з управління змішаними, роздільно зібраними, великогабаритними, ремонтними відходами (у разі наявності технічної можливості та встановлення відповідних тарифів органами місцевого самоврядування).

5. Послуга з управління побутовими відходами (змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковок, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових) надається за контейнерною чи безконтейнерною системою, на пункті роздільного збирання (зокрема мобільному) чи за заявкою, інформація про яку розміщується на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування або виконавця (у разі наявності технічної можливості та встановлення відповідних тарифів органами місцевого самоврядування).

6. Для збирання побутових відходів за контейнерною системою використовуються технічно справні контейнери. Інформація щодо кількості, місткості та приналежності контейнерів розміщується на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування або виконавця.

7. Графік та години перевезення за контейнерною або безконтейнерною системою, адреса пункту роздільного збирання (зокрема мобільного), контактна інформація для замовлення перевезення побутових відходів за заявкою розміщується на вебсайті органу місцевого самоврядування або виконавця.

8. Під час збирання побутових відходів за контейнерною системою (якщо такий контейнер є мобільним і не розміщений постійно на визначеному місці) споживач зобов'язаний за встановленим графіком виставляти контейнер у місці, погодженому з виконавцем.

9. Під час збирання побутових відходів за безконтейнерною системою споживач має за встановленим графіком виставити пластикові пакети із зібраними відходами у місцях, погоджених з виконавцем. **Даний пункт не застосовується, оскільки послуги надаються виконавцем за контейнерною схемою.**

10. Розташування споживачем контейнерів для збирання великогабаритних і ремонтних відходів здійснюється відповідно до вимог санітарно-епідеміологічного законодавства на спеціальному майданчику з твердим покриттям у місцях, погоджених

з виконавцем. У зв'язку з відсутністю вказаних спеціальних місць для збору великогабаритних та ремонтних відходів збір таких відходів здійснюється спеціальним транспортом виконавця за попередньою заявкою споживача в обсягах не більше, ніж затверджена норма надання послуг, за яку сплачує споживач. Обсяги, що перевищують затверджену норму, виконавець вивозить лише на підставі окремого договору зі споживачем.

Вимоги до якості послуги

11. Критеріями якості надання послуги з управління побутовими відходами є дотримання графіка збирання та перевезення побутових відходів, дотримання правил надання послуги з управління побутовими відходами та інших вимог законодавства.

Права та обов'язки споживача

12. Споживач має право:

1) одержувати своєчасно та належної якості послугу згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи і умовами договору;

2) без додаткової оплати одержувати від виконавця засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити виконавця" цього договору, інформацію про тарифи на послугу з управління побутовими відходами, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, норми надання послуги, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, обсяги зібраних побутових відходів (за видами), обсяги побутових відходів, переданих на місця видалення відходів та/або об'єкти, що здійснюють відновлення відходів, з наведеним коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України "Про управління відходами". Така інформація надається засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити виконавця" цього договору, або на зазначений споживачем засіб зв'язку у додатку до цього договору у строк, визначений Законом України "Про доступ до публічної інформації";

3) на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуги;

4) на усунення виконавцем виявлених недоліків у наданні послуги протягом п'яти робочих днів з моменту звернення споживача;

5) на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості;

6) на несплату вартості послуг за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб безперервно понад 30 календарних днів за умови подання виконавцю заяви в довільній формі та документального підтвердження такої відсутності в електронній або паперовій формі відповідно до умов договору;

7) на перевірку обсягу надання та якості послуги в установленому законодавством про житлово-комунальні послуги порядку;

8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги;

9) отримувати без додаткової оплати інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послугу (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;

10) отримувати повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів відновлення побутових відходів.

13. Споживач зобов'язується:

- 1) своєчасно вживати заходів до усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуги, що виникли з його вини; У разі пошкодження/поломки/втрапи, переданого за актом прийому-передачі контейнеру для накопичення відходів, Споживач зобов'язаний компенсувати виконавцеві вартість контейнера/контейнерів, яка зазначається у відповідному акті приймання-передачі, станом на день передачі виконавцем контейнера/контейнерів споживачеві.

2) оплачувати в установлений договором строк надану послугу;

3) дотримуватися правил пожежної безпеки та санітарних норм;

4) у разі несвоєчасного здійснення платежів за послугу сплачувати пеню в розмірі, встановленому відповідно до пункту 25 цього договору;

5) письмово інформувати виконавця про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та про фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача, протягом 30 календарних днів від дня настання такої події; У разі невиконання цього обов'язку споживачем виконавець складає односторонній акт про порушення обов'язків споживачем за формою, яка затверджується виконавцем. Складений виконавцем акт є підставою для звернення виконавця до уповноважених органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування з метою притягнення споживача до адміністративної та/або іншої відповідальності, передбаченої чинним законодавством України. На підставі складеного акту виконавець також має право здійснити нарахування за надані послуги, виходячи із реальної кількості осіб, які проживають/зарєєстровані в житлі (об'єкті нерухомого майна) споживача, а споживач зобов'язаний сплатити такі нарахування відповідно до цього Договору;

6) забезпечити роздільне збирання побутових відходів; У разі невиконання цього обов'язку споживачем виконавець здійснює фотофіксацію та складає односторонній акт про порушення обов'язків споживачем

за формою, яка затверджується виконавцем. Складений виконавцем акт є підставою для звернення виконавця до уповноважених органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування з метою притягнення споживача до адміністративної та/або іншої відповідальності, передбаченої чинним законодавством України. На підставі складеного акту виконавець також має право не збирати відходи з контейнерного майданчику/контейнера/контейнерів допоки споживач на вимогу виконавця не усуне порушення свого зобов'язання. При цьому, споживач зобов'язаний належним чином сплачувати вартість послуг, яка нарахована виконавцем відповідно до цього Договору;

7) визначити разом з виконавцем місце розташування контейнерних майданчиків, створювати умови для вільного доступу до таких майданчиків. У разі невиконання цього обов'язку споживачем виконавець має право на свій розсуд; не збирати відходи із таких контейнерних майданчиків; або збирати відходи лише з тих контейнерів на контейнерному майданчику, до яких у виконавця є технічна можливість дістатися. При цьому, споживач зобов'язаний належним чином сплачувати вартість послуг, яка нарахована виконавцем відповідно до цього Договору;

8) обладнати контейнерні майданчики, утримувати їх у належному санітарному стані, забезпечувати освітлення в темній час доби. У разі невиконання цього обов'язку споживачем виконавець складає лише вказаний акт за формою, яка затверджується виконавцем. Складений виконавцем акт є підставою для звернення виконавця до уповноважених органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування з метою притягнення споживача до адміністративної та/або іншої відповідальності, передбаченої чинним законодавством України. На підставі складеного акту виконавець також має право не збирати відходи з контейнерного майданчику допоки споживач на вимогу виконавця не усуне порушення свого зобов'язання. При цьому, споживач зобов'язаний належним чином сплачувати вартість послуг, яка нарахована виконавцем відповідно до цього Договору;

9) забезпечити належне збирання та зберігання відходів, встановлення достатньої кількості контейнерів у разі застосування контейнерної системи для збирання побутових відходів з метою запобігання їх переповненню; утримувати контейнери відповідно до вимог санітарних норм і правил. У разі невиконання цього обов'язку споживачем виконавець здійснює фотофіксацію та складає односторонній акт про порушення обов'язків споживачем за формою, яка затверджується виконавцем. Складений виконавцем акт є підставою для звернення виконавця до уповноважених органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування з метою притягнення споживача до адміністративної та/або іншої відповідальності, передбаченої чинним законодавством України. На підставі складеного акту виконавець також має право не збирати відходи з контейнерного майданчику/контейнера/контейнерів допоки споживач на вимогу виконавця не усуне порушення свого зобов'язання або зібрати лише ті відходи, наявність яких у контейнері/контейнерах не призводить до його/їх переповнення. При цьому, споживач зобов'язаний належним чином сплачувати вартість послуг, яка нарахована виконавцем відповідно до цього Договору;

10) забезпечити передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника, – до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників.

11) інформувати виконавця про тимчасову відсутність у житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб безперервно понад 30 календарних днів; якщо період відсутності споживача та інших осіб перевищує шість місяців, споживач має реалізувати права на несплату вартості послуг у місячний строк з моменту закінчення кожного шестимісячного періоду зобов'язаний подавати виконавцю оновлену заяву з відповідними підтвердженими документами в електронній або паперовій формі.

Права та обов'язки виконавця

14. Виконавець має право:

- 1) у разі застосування контейнерної системи вимагати від споживача встановити контейнери та обладнати контейнерні майданчики та забезпечувати їх утримання у належному санітарно-технічному стані, а у разі застосування безконтейнерної системи – територію для збирання пластикових пакетів з побутовими відходами;

2) вимагати від споживача своєчасно збирати та належним чином зберігати побутові відходи, встановлювати передбачену договором кількість контейнерів у разі застосування контейнерної системи та запобігати їх переповненню;

3) вимагати від споживача здійснювати роздільне збирання побутових відходів;

4) обмежити (припинити) надання послуги у разі її неоплати або оплати не в повному обсязі в порядку і строки, встановлені законом та договором, крім випадків, коли якість та/

або обсяг надання послуги не відповідають умовам договору;

5) вимагати від споживача проведення протягом п'яти робочих днів робіт з усунення виявлених неполадок, що виникли з вини споживача, або відшкодування вартості таких робіт, проведених виконавцем;

6) отримувати інформацію від споживача про зміну власника житла (іншого об'єкта нерухомого майна) та фактичну кількість осіб, які постійно проживають у житлі споживача.

15. Виконавець зобов'язується:

1) забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуги згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів;

2) готувати та укладати із споживачем договори про надання послуги з визначенням відповідальності за дотримання умов її виконання згідно з типовим договором;

3) без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку засобами зв'язку, зазначеними в розділі "Реквізити виконавця" цього договору, необхідну інформацію про тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги переданих різних видів побутових відходів іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення відходів з наведеним коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 і 2 до Закону України "Про управління відходами";

4) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживачів і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послугу в разі її ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором;

5) вживати заходів до усунення порушень якості послуги у строки, встановлені законодавством;

6) самостійно здійснювати перерахунок вартості послуги за весь період її ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплачувати неустойку (штраф) у розмірі, встановленому відповідно до пункту 25 цього договору;

7) своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуги;

8) своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуги, що виникли з його вини;

9) інформувати споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів у порядку, встановленому відповідно до пункту 26 цього договору;

10) укладати договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги є адміністратор послуги, він також укладає договори із суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів;

11) забезпечувати утримання у належному санітарно-технічному стані контейнерів у разі перебування їх у власності суб'єкта господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів;

12) забезпечувати ліквідацію звалища змішаних відходів протягом однієї доби з моменту його утворення на контейнерному майданчику через недотримання графіка перевезення, а також невідкладне проведення прибирання в разі розсипання побутових відходів під час завантаження у спеціально обладнані для цього транспортні засоби;

13) проводити інформаційні кампанії для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та збудуванню навколишнього природного середовища.

14) здійснювати перерахунок розміру нарахованої плати за послуги та/або ненарахування її для споживача протягом періоду тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб за умови отримання заяви та документального підтвердження відповідно до умов договору.

Тариф та порядок оплати послуги

16. Згідно з рішенням Виконавчого комітету Хустської міської ради №669 від 05.12.2025 року тариф на послугу становить:

Вид побутових відходів	Тариф на послугу за видами побутових відходів, гривень за 1 куб. метр чи гривень за 1 тону
1. Змішані відходи	361 грн. 38 коп. (тристо шістдесят один гривень тридцять вісім копійок) з ПДВ за 1 куб.метр
2. Роздільно зібрані відходи, у тому числі (заповнюється за наявності):	
паперу, картону	
скла	
пластику	
деревини	
текстилю	
металу	
упаковки	
біовідходи	

відходи зелених насаджень
відходи електричного та електронного обладнання
відходи батареї та акумуляторів
небезпечні відходи у складі побутових
3. Великогабаритні відходи
4. Ремонтні відходи

Плата за абонентське обслуговування становить 10 грн 92 коп. на місяць. Розмір плати за абонентське обслуговування розраховується Виконавцем щорічно і не потребує внесення змін до цього договору.

17. Розрахунковим періодом є календарний місяць.

Споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з:

плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послугу за видами побутових відходів та обсягу надання послуги, визначених відповідно до законодавства;

плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Плата за послугу та за абонентське обслуговування нараховується щомісяця.

Початок і закінчення розрахункового періоду для розрахунку плати за абонентське обслуговування завжди збігаються з початком і закінченням календарного місяця відповідно.

18. У разі застосування щомісячної системи оплати послуги споживач здійснює оплату за цим договором не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим, що є граничним строком внесення плати за спожити послугу.

19. Виконавець формує на підставі норм надання послуги рахунок на оплату послуги та надає споживачеві у строк не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послугу. У випадку наявності відповідної потреби у споживача, висловленої шляхом подання письмової заяви виконавцеві, виконавець надає споживачеві послуги також і щодо поводження із додатковим об'ємом побутових відходів понад встановлену норму надання послуг.

Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.

20. За бажанням споживача оплата послуги може здійснюватися шляхом внесення авансових платежів.

Під час здійснення оплати споживач зобов'язаний зазначити розрахунковий період, за який він здійснюється, та призначення платежу (плата виконавцю, сплата пені, штрафів).

У разі коли споживачем не визначено розрахунковий період або за зазначений споживачем період виникла переплата, виконавець має право зарахувати такий платіж (яого частину в розмірі переплати) в рахунок заборгованості споживача за минулі розрахункові періоди в разі її наявності, а в разі відсутності такої заборгованості – в рахунок майбутніх платежів споживача починаючи з найближчих до дати здійснення платежу розрахункових періодів.

Виконавець не має права зараховувати плату за послугу в рахунок погашення пені, нарахованої споживачу без згоди споживача.

Плата вносить у рахунок ІВАН: UA90320478000026006924863578 через касу банку та/або шляхом переведення грошових коштів за допомогою інтернет-банкінгу, електронних платіжних систем, веб-інтерфейсів, за допомогою яких клієнти-власники карток Mastercard/VISA можуть оплачувати за послуги на сайті, а також відправляти грошові перекази з картки на картку.

21. У разі коли споживач не повністю вніс плату виконавцю за розрахунковий період, а також коли виконавець здійснює зарахування переплати в рахунок заборгованості за минулі періоди або в рахунок майбутніх платежів споживача, отриманих від споживача кошти зараховуються: у першу чергу – в рахунок плати за послугу;

у другу чергу – в рахунок плати за абонентське обслуговування.

22. У разі тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів споживач має право на несплату вартості послуги за такий період за умови подачі виконавцю заяви та документа, що підтверджує таку відсутність:

- довідки про фактичне місце проживання;

- довідки про взяття на облік внутрішню переміщену особу;

- довідки, що підтверджує тимчасове перебування в лікувально-профілактичних і санітарно-профілактичних закладах;

- довідки, що підтверджує навчання в іншому місті;

- довідки, що підтверджує проходження військової служби;

- довідки, що підтверджує відбування покарання;

- документ, що підтверджує тимчасове перебування за кордоном. Під «документальним відсутності споживача та інших осіб в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) понад 30 календарних днів» слід розуміти надання споживачем або особою, уповноваженою споживачем, виконавцеві заяви про припинення надання послуги (у разі,

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS 2026

Tájékoztató a magyar országgyűlési képviselők választásáról a KÁRPÁTALJÁN élő magyar állampolgárok részére

I.
magyarországi lakcímmel NEM rendelkező magyar állampolgárok

Amennyiben Ön a szavazási levélcsomag kézbesítését Magyarország kárpátaljai külképviseleteire (UNGVÁRI FŐKONZULÁTUS vagy BEREGSZÁSZI KONZULÁTUS) vagy Magyarországon a kijelölt települések polgármesteri hivatalában működő helyi választási irodába kérte:

A SZAVAZÁSI LEVÉLCSOMAG ÁTVEHETŐ személyesen a választópolgár által a regisztrációs kérelemben megjelölt helyszínen és módon:

SZEMÉLYESEN	A kérelemben megjelölt magyar külképviseleten (UNGVÁRI FŐKONZULÁTUS vagy BEREGSZÁSZI KONZULÁTUS)	az UNGVÁRI FŐKONZULÁTUSON vagy a BEREGSZÁSZI KONZULÁTUSON (kijevi idő szerint) 2026. március 28. és április 10. között minden nap (hétfőn és ünnepnapon is) 7.00 órától 21.00 óráig, április 11-én 7.00 órától 22.00 óráig, és a szavazás ideje alatt április 12-én 6.00 órától 19.00 óráig
SZEMÉLYESEN	A kérelemben megadott – erre kijelölt – magyarországi településen, a polgármesteri hivatalban működő helyi választási irodában.	2026. március 28. és április 11. között munkanapokon 9.00 órától 16.00 óráig és a szavazás ideje alatt április 12-én 6.00 órától 19.00 óráig

A szavazási levélcsomag személyes átvétele során a választópolgárnak személyazonosságát érvényes magyar vagy más (ukrán) fényképes igazolvánnyal kell igazolnia. Amennyiben a külföldi személyazonosító okmányon és az átvételi jegyzéken szereplő személyes adatok eltérnek, úgy az eltérés tisztázása érdekében további dokumentumok (magyar lakcímkártya, honosítási okirat) bemutatása válhat szükségessé.

A szavazatot tartalmazó VÁLASZBORÍTÉK LEADÁSA történhet:

Magyarország külképviseletein (UNGVÁRI FŐKONZULÁTUS vagy BEREGSZÁSZI KONZULÁTUS)	az UNGVÁRI FŐKONZULÁTUSON vagy a BEREGSZÁSZI KONZULÁTUSON (kijevi idő szerint)
	2026. március 28. és április 10. között minden nap (hétfőn és ünnepnapon is) 7.00 órától 21.00 óráig, április 11-én 7.00 órától 22.00 óráig, és a szavazás ideje alatt április 12-én 6.00 órától 19.00 óráig
Magyarországon az országgyűlési egyéni választókerületek székhelyein, a polgármesteri hivatalban működő helyi választási irodában.	2026. március 28. és április 11. között munkanapokon 9.00 órától 16.00 óráig és a szavazás ideje alatt április 12-én 6.00 órától 19.00 óráig

II.

A magyarországi lakcímmel **RENDELKEZŐ** magyar állampolgárok: személyesen szavazhatnak a magyarországi lakóhelyük szerint kijelölt szavazóköriben.

Ha a szavazás napján külföldön tartózkodik és Magyarország valamelyik külképviseletén szeretne szavazni, legkésőbb 2026. április 2-án 16.00 óráig kérnie kell a külképviseleti névjegyzékbe vételt. A kérelem benyújtható elektronikus úton – elektronikus azonosítással – a www.magyarorszag.hu honlapon, vagy személyesen, illetve kézbesítési meghatalmazott útján bármely magyarországi helyi választási irodában vagy bármelyik külképviseleti választási irodában. A magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok, akik jelentkeztek a külképviseleti szavazásra, a kiválasztott külképviseleten 2026. április 12-én, vasárnap (6.00 és 19.00 óra között) adhatják le szavazatukat kizárólag személyesen (az ukrán külképviseletek esetén ez a kijevi időt jelenti). A szavazás feltétele, hogy személyazonosságukat igazolják a következő, magyar hatóság által kiállított érvényes igazolványok valamelyikének bemutatásával: **személyazonosító igazolvány, útlevél vagy vezetői engedély.**

Информаційна публікація згідно з договором.
Замовник – Консульство Угорщини в м. Берегове

**ТЕРМІНОВО!
ПОТРІБЕН ВОДІЙ**

Доставка продуктів по складах освіти м. Хуст та Закарпатська область.

💰 Своєчасна виплата щодня

🚗 Розглядаємо водія з власним авто

🔑 При потребі надамо авто можна користуватись і для власних потреб

☎ 093 023 85 93

☎ 098 350 97 45

Виконавчий комітет Довжанської селищної ради повідомляє, що на території Довжанської територіальної громади виявлено та розпочато процедуру визнання безхазяйного нерухомого майна:

– на будівлю, загальною площею 692,4 м², розташований за адресою: с-ще Довге вул. Перемоги, 74, координати об'єкта на мапі: 48.362620, 23.289227. У зв'язку з цим, у разі наявності інформації щодо можливих власників зазначеного майна або наявності у власників правоустановчих документів на майно, просимо звертатися у Довжанську селищну раду за адресою: 90154 Закарпатська область, Хустський район, с-ще Довге вул. Велика, 7, тел. 0679532590.

Втрачено посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, ДБ 653469, видане Управлінням соціального захисту населення Хустської РДА у 2021 році на ім'я Малета Ростислав Васильович, вважати недійсним.
***

Втрачене свідоцтво про здобуття базової середньої освіти АК №52740485 видане 30 червня 2021 року Буштинською загальноосвітньою школою I-III ступенів Буштинської селищної ради Тячівського району Закарпатської області на ім'я Балцеревич Яни Андріївни, вважати недійсним.
***

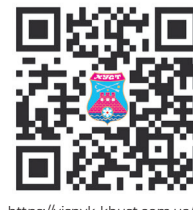
Втрачене свідоцтво про здобуття базової середньої освіти АК №44498091 видане 11 червня 2013 року Іршавською загальноосвітньою школою I-III ступенів №1 Іршавської районної ради Закарпатської області на ім'я Фушч Володимир Володимирович, вважати недійсним.
***

Втрачене свідоцтво про повну загальну середню освіту серії СР №002489, видане Монастирською середньою школою Хустського району Закарпатської області на ім'я Вовчок (Довгий) Світлани Юріївни, вважати недійсним.
***

У зв'язку з втратою диплома серії АК №19109507, виданого на ім'я Гелеван Віктора Юрійовича, вважати недійсним.
***

Сертифікат на земельну частку (пай) ЗК номер 010854, виданий агропромисловою спілкою селян-фермерів «Дружба», власником якого є Баняс Василь Петрович, вважати втраченим і недійсним.

Редакція не завжди поділяє думку авторів. Ніхто не має права примушувати редакцію публікувати той чи інший матеріал. Передрук без дозволу редакції заборонено. Редакція залишає за собою право вносити правки до матеріалів, що публікуються у газеті. Свідоцтво реєстрації ЗТ №725/317 Р від 28.02.2019
Адреса друкарні: видавництво «А-Прінт» ТОВ «ДІМ», м.Тернопіль, бульвар Т.Шевченка,1
Наша адреса: 90400, м. Хуст, вул. Корятовича, 3. Тел.: +380 (97) 074 77 07.
E-mail: khust.visnyk@gmail.com
Друк офсетний Ум. Друк. Арк. 1. Наклад 10000 прим.
Директор Н.Головко
З питань розміщення реклами звертайтеся за номером телефону: +380 (97) 074 77 07

<https://visnyk-khust.com.ua/>

<https://www.facebook.com/visnikkhust>